EMMANVELIS THESAVRI
ELOGIA, ET EPIGRAMMATA IN DVODECIM CÆSARES SVETONII.

MEDIOLANI, ET BONONIÆ,

Apud Hæredem Victorij Benatij. 1643.

Superiorum permiſſu.

EMMANVELIS THESAVRI

ELOGIA, ET EPIGRAMMATA IN DVODECIM CAESARES SVETONII.

MEDIOLANI, ET BONONIÆ,

Apud Hæredem Victorij Benatij. 1642.

Superiorum permiſſu.

Nobiliſſimis, & Studioſiſſimis Adoleſcentibus

Collegij Conuictorum Nobilium S. Franciſci Xauerij Alumnis.

Libellus iſte diuitis ingenij partus, aurei trunci cõcolorramus, peregrina fœcundi pectoris margarita, vno verbo Theſauri filius, Theſaurus eſt. Imperatorijs ſplendet in tumulis, Cæſareis gemmamaſcit cineribus, veteris famę glorioſis in tenebris fulgurat, & dum armatos exhibet Duces, plumbeam armorum rubiginem, in aurum excoquit deſertiſſimum. Vix ab Auctoris fodina ſolem vidit, vix primis radijs auaram Eruditorum aciem verberauit, quàm auidè expetitus, quo ſtudio effoſſus, quàm profundè euiſceratus, quæ non ditauit ingenia, quas terentium manus, quos legentium oculos pretioſo flumine non inaurauit? Verum quæ eſt Theſaurorum vel felicitas, vel Maieſtas, vt vel rapinis pateant, vel ſe latebris tueantur: Sic iſte vel direptus, vel abſconditus quæri cœpit, nec inueniri, & ſuo receſſu nobilium ingeniorum ſagacitatem ad ſui conquiſitionem in-

citare, quorum impulſu ſuaſus ſum, vt illum denuo beneficio præli è tenebris erutum publici facerem iuris, & Rhetorum, ac Poetarum innocentibus furtis exhiberem. Feci, & veſtris primum manibus hunc THESAVRVM deponendum cenſui, ADOLESCENTES LECTISSIMI, mei argumentum obſequij, Virtutiſq; veſtræ nobile incitamentum. Veſtris illum pectoribus condite, aſſidua lectione emedullandum. Splendebit attritus, effoſus exuberabit. Deniq; ſi ARGONAVTÆ eſtis, hoc Vellus aureum ſudorem veſtrum abſterget, & in rorem gemmeum commutabit. Valete.

DD. VV.

Addictiſſimus Seruus

Io. Dominicus Doninus.

Cæ-

CÆSARIS ELOGIVM.

C. IVLIVS CÆSAR

Lucij Cæſaris F. lux Cæſarum,
& Pater,
Romanus Alexander, Terræ Mars:
Omnibus tam metuendus, quam mitis:
Pretium fecit ſeruituti.
Victo orbe, Vrbem victricem orbis vicit.
Defuere illi hoſtes, hoſtem habuit Patriam,
Ne deeſſet vnquam, quod vinceret.
Ingratam Patriam patrijs armis punijt;
Eam vicit inuitus, qua vixit inuita.
Qui Romæ propugnator non regnauit, regnauit expugnator:
Pro Roma triumpharat, de Roma triumphauit:
Amauit tamen inimicam, nolenti profuit.
Sæpe à fulmine lauro ſeruatus regia,
non ſemper:
Quem inermem timuerunt arma, armata necauit toga:
Ceſſit Ciuibus Cæſar Cæſus:
Serò cognitum luxit Patria,
Viuentem hoſtem, mortuum vocauit Patrem,
Parricidium confeſſa, cum Patrem dixit.
Diſce lector.

Melius ſæpe, quæ non habes, vides, quam quæ habes.

IVLIVS CÆSAR

Per mare innatans commentarios gerit.

Horrida felici rumpit freta pectore Cæſar,
Librum læua legit, dextra flagellat aquas:
Dum Mare Cæſareæ formidat verbera dextræ,
Currit inoffenſo tuta ſiniſtra libro:
Dextera fit remus, nauis tua corpora, Cæſar,
Vela chlamys, malus læua, volumen opes.
Ibitis illeſæ metuenda per æquora merces:
Naufraga non poterit tanta perire ratis.

IVLIVS CÆSAR

Scribit ſuos commentarios.

Quæ modo fulmineum vibrabat dextera ferrum,
Pacatos calamos ſanguinolenta regit.
Scribit dextra eadem calamo, quæ geſſerat enſe,
Hoſte vetuſtatem deficiente ferit.
Nulla tuæ, Cæſar, celebratæ gloria dextræ,
Aut ferro, aut calamo ſi caruiſſet, erat.

Iu-

IVLIVS CÆSAR

Contra Iubam pugnaturus Augurium ſpernit.

E Ffugit attonito ſacris data Victima Vate,
Nudaque deluſis linquitur Ara focis.
Impauidus metuenda videt præſagia Cæſar,
Captaque neglectis promouet arma ſacris.
Fortunam ſed enim, vel ſe ſe conſulit vnum,
Non capit à profugo præſcia fata Boue.

IVL. CÆS. MORTVO

Sidum nouum apparet.

S Idereum repetit, cui ſe ſubduxerat, Axem,
Et quæ celarat lumina, Cæſar habet.
Impia ſecretum manifeſtant vulnera Numen,
Stellaque per lacerum libera corpus abit.
Tranſtulit imperium Cœlo, dum linqueret Orbem,
Par erat, vt victo vinceret Orbe, Polum.
Iam coniuratæ prodeſt iniuria dextræ:
Magnum, quem voluit perdere, Roma facit.

AVGVSTI ELOGIVM.

D. AVGVSTVS OCT.

CÆSAR

Patris Virtutem contraxit filius:
Patre maior:
Illi corporis forma Imperium promiſit, Animus dedit.
Priuatus Imperatori ſimilis. Imperator priuato fuit.
Doluit Patria, cùm Principem fecit, gauiſa cum habuit:
Timebat carnificem, medicum experta.
Ad bellum natus, bellum fugauit.
Motus eſt Orbis illo moto, quieuit quieto.
Breuis pugna pacem peperit longam:
abortum fecit fortuna.
Iani Templum ſolus clauſit; Muſarum ſolus aperuit.
Quibuſdam non caruit Vitijs, vitiorum ſeuerus vltor:
Quæ admittere pudebat, committere non puduit:
Hòc tantum ſe hominem probans, quòd in humana incidit:
Qui Deus habebatr inter hoïes, cępit homo haberi inter Deos.
Demum Nolæ, volente fato,
Inuictus Viris, victus à Fœmina.
Obijt ſol Patriæ oriens ploratus, ploratus cadens.
Diſce lector.

Quo præſente expiraturum te putas, fortè ſuſpirabis, ſi abſit.

Au-

AVGVSTO

Comedenti Aquila panem rapuit.

DVm prandes tibi furtiuo Iouis armiger auſu
Ambeſas auido diripit vngue dapes.
Ab Ioue conſuerat diuiſam ſumere menſam;
Te ſimilem cernens credidit eſſe Iouem.

AVGVSTVS CÆSAR

Dei nomen iniquè aſſumit.

VNo bina videt miracula tempore Mundus,
Cedere Roma Deo prodigioſa negat.
Nam Deus humanos, dum ſe tenuauit in artus,
Paruus Homo ingentem ſe facit iſte Deum.
Ille Homo cùm fiat, Diuus non deſinit eſſe;
Cum Deus hic fiat, non ſinit eſſe malus.
Maior es ergo Deo, vel nomen fingis iniquum,
Cæſar: non potuit, quod potes ipſe Deus.

CÆSAR AVGVSTVS

Audita Ciuium clade caput ad parietem allidit.

TRunca videns Populi deriſus corpora Cæſar,
Aſpera ſeminecî marmora fronte petit.
Scilicet vltricem geniali vulnere niti
Pallada conatur: ſe putat eſſe Iouem.

CÆSAR AVGVSTVS

Veneno ab Vxore (vt putatur) propinato interit.

CRuda nouercales commiſcet fœmina ſuccos,
Cæſar & in pateris vltima fata bibit.
Paſtus vipereis vita fugiente venenis,
Ad lentam properat pallidus ora necem.
Namq; hoſtes rabidi, Furiarum vt maxima Regem
Perderet, orarunt; perdidit Vxor Anus.

TIBERII ELOGIVM.

CLAVDII TIBERII NERONIS

In obſcuro atramento clareſcant geſta,ſi poſſunt.
Hic Liuiæ F. Auguſti Priuignus
Matris mores tenuit, non Vitrici.
Acuto in peſſimis ingenio, obtuſo in optimis:
Dexteram fortunam, ſiniſtram virtutem habuit.
Triumphator aliorum ſæpè, nunquam ſui.
Repugnante Vitrico, Matre propugnante
Ad Imperium ab exilio venit,in exilium miſſurus Imperium.
Tam ſceptri amans,cum non haberet, quā amens cum habuit.
Sponte ſe Roma Tyranno tradidit,Tēpori ſeruiēs non Regi.
Ciues preſſit, vt aurum exprimeret.
Simulatione Protheus
Non vnquam magis hoſtis,quam cum blandus.
manu humabat, amabat vultu.
Capreis marceſcens Romæ aderat
ferro,ſi non conſilio.
Fame nepotes perdidit ſuæ famæ nepos.
A Nepote tandem perditus,obijt.
Huic lætas Populus exequias fecit.
Diſce lector.

Mores non mutat, qui gradum mutat.

TIBERIVS

Etiam noctu res obiectas videt.

ACcipiterne rapax, metuendaue Noctua furtis
Sit Cæſar, dubium eſt: eſt tamen alteruter.
Accipiter nil nocte videt, nil Noctua claro
Fuſca die: Cæſar nocte, dieque videt.
Eſt vtrumque igitur: pauidæ migrate volucres:
Non vobis nox eſt, non bene tuta dies.

TIBERIVS

Fame occidit nepotes.

NVtrit Amyclæum Romana per antra Leonem,
Nutrit & Hircanæ Claudius ora Feræ.
Cæſaream lambit ſaturataq; Vipera dextram,
Humanas capiunt lubrica monſtra dapes.
Quæris, ieiunos cur perdidit ille Nepotes?
Non tantas poterat paſcere Roma feras.

TIBERIVS,

Dum tonat, lauro ſe cingit.

AVdit iners, metuit ſtridentia fulmina Cæſar
Sulphuream nimbo parturiente facem,
Quaſque ſerenato temnebat ſidere frondes,
Adiungit trepidis nube tonante comis.
rraſti: quin te quia cingit Regia laurus,
Regia te Cæſar fulmina concutient.

TIBERIVS

Fame perit.

ABripit expreſſis, quantum petit, Vrbibus aurum,
At nequit auriuoram ſoluere dente famem.
yrijs grauidum ſuſpirat meſſibus Iſtrum,
Deuorat optatas Cæſar, & ardet, opes.
icquid Romana metitur ſine lege ſecuri,
Flagrat, nec toto frangitur orbe fames.
ſine conſulto tua Cæſar Aruſpice fata
Quærere: vis dicam? tu moriere fame.

CALIGVLÆ ELOGIVM.

CLAVDIVM CÆS

CALIGVLAM.

Ex clade Hæroum, ex cæde nominis, ex caligine obliuionis
perge vindicare Fama.
Qui in Mortis caſtris vitam habuit,
Nondum puer iam Miles, prius gladium vidit, quàm Solem.
Vt Mauors ortus, vt Baccus vixit:
Fortior infans, quam adultus,
Præpoſteram habuit ætatem.
Tantum vt Imperium raperet, ſui ortus memor.
Tiberio vittam cum vita rapuit,
Eius ſanguine ſuam clamydem purpurauit,
Regiam laurum meſſuit gladio.
Quamuis laurea contempta primus auream coronam geſſi
Aurum Imperij non laurum amans.
Deus credi voluit,
Humana vitia Deorum commendans nomine.
Immortalitatem affectauit mortalis:
Demum ſua morte mortalitatem eſt faſſus,
Nam inter milites ortus, inter milites obijt.
à milite vitam accepit, & mortem.
Diſce Lector.

Fortis eſt, non qui inter fortes naſcitur, ſed qui fortiter viuit.

Ca-

CALIGVLA

Naſcitur in campo.

CAEſar vt incluſus materno carcere ſenſit
Claſſica, non potuit tædia ferre moræ.
Intempeſtiuo diſcindit viſcera nixu,
Sanguineamq; petit ſanguine tinctus humum.
Vt clypeo exceptus nouit volitantia pila,
Natalem gemuit ſe celeraſſe diem.
Crediderat ſed enim pateras audire ſonantes:
Deceptum ſimili ſe videt eſſe ſono.

CALIGVLA

Primus aureum diadema tulit.

PRimus Apollinea commutas fronde metallum,
Cæſar, & aurifero ſtringis in orbe caput.
Non ſano capiti fragiles per tempora frondes;
Non ſat erant: nodo te meliore ligas.

CALIGVLA

De milite natus à milite occiditur.

QVem dederant Vitæ Mortis feralia Caſtra,
Eripuit vitæ Militis vna manus.
Mars animum dederat, ſed cum te, perfide, Bacco
Perſimilem vidit, quod dederat repetit.

CALIGVLA.

Saturnalibus diebus addidit Iuuenalem.

FOemineas Cæſar cum faſtidire calendas
Cœpit, & hæroam ſiſtra peroſa manum,
Saturnalitijs Iuuenalia feſta diebus
Iunxit, & attonita diſtulit Vrbe Iocos.
Crede, nec ingratus Iuuenali a munera Ciuis
Accipiet: Dominum non ſinet eſſe ſenem.

CLAVDII ELOGIVM.

CLAVD. TIBER.

CÆSAR

Ante Imperium ſine fama fuit, quia latuit.
In Imperio infamis, quia non latuit.
Clarior erat, ſi fuiſſet obſcurior.
Hic in angulis gladium fugiens ſceptrum inuenit.
Quem cæſum volebant Patres, Cæſarem fecit miles.
Vecors, ſtupidus,
Stultus prudentibus, prudens ſtultis viſus.
Iuris gladium tam periculosè vibrauit, quam ignauè:
Calamo feliciùs, quam gladio vſus.
Auorum geſta ſuo calamo teſtatus
Sua geſta nepotum calamis liquit deteſtanda.
Triumphauit ſemel, pugnauit nunquam,
Timida fortuna (vt Elephas) Victoriam aborta eſt.
Honores contempſit carens virtute,
In hoc tantum iuſtus,
Cenſuram Cenſore dignus, Dominium ſub Domino geſſit
Liberti libertus, Vxoris ſeruus
Omnia in Imperio habuit, præter Imperium.
Vxore vna occiſa aliam habuit Vindicem,
Veneno ab Agrippina ſublatus.
Diſce lector.

Ignauos ſi per vim extollas, per vim deprimes.

CLAVDIVS

In latebra occultatus Imperator ſit.

IMperij fugiens lucem latebroſa ſubiuit
Cæſar: quàm Princeps maluit eſſe fera.
Conſcia mens ſceleris pronum formidat honorem,
Aegra manus ſceptri pondera ferre nequit.
Deſine Roma Ducem nolentem velle; quid vrges?
Non volet is ſceptrum ponere, quando voles.

CLAVDIVS

In Imperio vitam inertem ducit.

FOeminea temerata manu regalia Cæſar
Sceptra gerens, partum perdidit omne decus.
Regius illuſtrat latitantia crimina fulgor,
Quem toga celabat prodit, aperta Clamys.
Obſcurat claro in ſolio ſua nomina Cæſar,
Clarior, in latebra ſi latuiſſet, erat.

CLAVDIVS

Plures aquæductus condit.

C Aerula Romanas quæ proluit vnda ruinas,
Cæſareo liquidum munere fundit ebur.
Qui Tiburtinis Anio ſubductus agellis
Ciuis in zonias ſe ſtupet ire Domos,
Quique per infracti peregrinus vulnera montis
Transfuga Romulea Fuſcinus Vrbe fluit,
Et piger attonitis qui torpet fluctibus amnis,
Cæſar, cuncta tuæ ſunt monumenta manus.
Exigit vndarum te Principe Roma tributum;
Terrarumq; caput, vult capiti eſſe Maris.

CLAVDIVS

Non exit ad pugnam.

I Piger, abſtruſis te vecors eripe Thermis:
Iam vocat ampla tuas Barbara præda manus.
Hoſtibus aucta ſeges Romanis falcibus auget
Materiam: tantæ ſunt tua damna moræ.
Prouidus imperij iacturam Claudius horret,
Imperium in latebris ſeruat, vbi dederant.

NERONIS ELOGIVM.

NERONIS CLAVDII CÆSARIS

Aude calame vel ſcribere nomen, vel proijcere:
Calamis pungatur, quos gladio acuit.
Hic inter priuatos optimus, inter Principes peſſimus fuit:
Regno dignus, niſi regnaſſet.
Depreſſit illum fortuna, dum erexit.
Molles illius mores in duris induruerè in mollitie.
Dum laurum acquiſiuit Regiam, palmam amiſit popularem.
Victoriam ſceptro terruit:
Regia faſcia eò tantum vſus, vt male ſanum verticem ligaret.
In quem Imperium proiecit Fortuna, vt frangeret.
Patriæ Dominus, non Princeps fuit.
Domum Auguſtam fecit, anguſtam Vrbem.
Matris viſcera quæſiuit ferro, dubius an ferreā eſſent.
Cui occiſæ Romam fecit Rogum.
Patriam incendit, vt extingueret.
Romæ demum vitam reddidit, cum ſuam proiecit:
Qui Nero fuit alijs, ſibi non defuit Nero:
Iniuſtus alijs Iudex, iuſtus ſibi.
Alienum ſanguinem, quem biberat, per ſua vulnera regeſſit.
Defuit extincto rogus.
Ignis auara fuit Roma, quæ tantum ignem acceperat.
Diſce lector.
Dedignatur terra tegere, qui terram dedignatur tangere.

Ne-

NERO

Inflammat Vrbem.

ORbem, Roma, nouum metuenda potentia Regum
Te facit, ipſe tuas inuidet Orbis opes.
Tranquillas Genitor dederat tibi Romulus Auras;
Saxea telluris viſcera Tarquinius;
Claudius abſtruſis vexit tibi ductibus Vndas,
Ignea, ne deſint, fert elementa Nero.

NERO

Dum ardet Roma, Cythara canit.

NOn patriæ Cæſar lachrymis, non igne mouetur,
Amittunt vires ignis, & vnda ſuas.
Dum videt ambuſtum Patriæ fumare cadauer,
Exequias hilari ſoluit honore lyræ:
Vincere Thebani tentat miracula fabri,
Condidit ille Vrbem, deſtruit iſte lyra.

NERO

Matris ventrem lacerat.

MAtris ab infracto prodit fera lubrica ventre,
Atque oritur Lictor, filia quæ latuit.
Non oblita ſui Romana eſt Vipera moris,
Quos oriens nequiјt, frangit adulta ſinus.
Frangere non poterat tam ferrea viſcera naſcens,
Fregit, cùm potuit ferrea facta manus.

NERO

Se ipſum occidit.

VIuere Neſtoreos meruiſti Claudius annos,
Non niſi cum lachrymis te tua Roma vocat.
Tigris erat, qui te feriјt: petat ergo ſceleſtus
Tartara; Caucaſeam viſcere paſcat auem.
Curſibus æternis illum Rota verſa fatiget,
Tantaleam nequeat ſoluere fonte ſitim.
Non Nero (vaticinor) ſaltem morieris inultus:
Ille tuo, qui te conficit, enſe cadet.

GALBÆ ELOGIVM.

SERGIVS SVLPITIVS GALBA

Elogia, qualia libebat audiuit Viuus;
Qualia licet, mortuus audiat.
Veritas Poſthuma Patrem non timet.
Paſiphaes filius credi voluit, non Achaiæ: credatur:
Non niſi ex Paſiphae fluxit Minotaurus.
Ab Sulpicijs degener, ſupplicijs genitus.
Neroni ſuffectus eſt Nero.
Non Tyrannum amiſit Roma, ſed mutauit.
Fero Iuueni ſenex furens ſucceſſit. Immaturo putris.
Auri Scylla, gemmarum magnes.
Fortunæ ſimulacrum coluit, à fortuna deluſus:
Tam fortunæ, quam alijs oneroſus.
Tribus libertis regendum ſceptrum dedit.
Ne pauciores Romam, quam Auernum affligerent furiæ.
Durus alijs, ſibi mollis
Timorem exegit, odium elicuit.
Tam timore dignus, quam odio.
Milites ad alienum ſanguinem alliciens ad ſuum allicuit.
Dum fictis armis mortem prouocat
Veris necatur.
Diſce lector

Mortem non ſpernant, qui mori timent.

GALBÆ

Ad pedes Victima ſacrificanda fugit.

TAurus adornatas fuerat moriturus ad aras,
Senſerat & dubiæ vulnera certa necis.
At fugit, & ſacro fœdauit ſanguine Galbam,
Geſtatus biugis dum ſonat altus equis.
Quod petis aufugium? qualem fugitiua ſalutem
Victima? Carnificem dum fugis, ecce petis.

GALBA

Sacrificante, puer, qui miniſtrabat, repentè caneſcit.

DVm ſacra ieiuno deſignat vulnera cultro
Ante coronatum Galba cruentus ebur.
Aureus argento mutatus canuit Infans,
Intempeſtiua diriguitque niue.
Infœlix Roma es, Galbæ ſi liqueris enſem;
Imminet en propero cana ſenecta pede.

GALBÆ

Bis in ſomnis offertur fortuna.

TE Dea, veliuolo quæ tranſigit æquora tergo,
Vt Sceptrum caperes, viſa rogare fuit.
Inde relabentem cum iam te cerneret annis,
Se tibi rapturam, quod dedit ante, monet.
Te Iuuenem, gemmiſq; leuem Fortuna ferebat,
Ditior & Senior ſis grauis. Eſt mulier.

GALBÆ

Emortui caput haſta circumlatum ſaxis petitur.

FAma eſt in gelidum conſpecta Gorgone Saxum
Viſcere torpenti diriguiſſe Viros.
Prodigium maius: quod ſumma deuehit haſta
Lixa caput, longè ſaxa animata vocat.
Infernæ maiore Domus tortore ſonabunt:
Quarta Erebum, maior Gorgone, Dira petit.

OTHONIS ELOGIVM.

M. OTHO SYLVIVS

Syluiorum Syluestris palmes.
Paterni animi tenax, pecuniæ prodigus hæres.
Auri auidus, vt euomeret.
Quæſturam geſſit, queſturam potius.
Neronis intimus, intimè Nero fuit.
Dignus, qui Neroni ſuccederet, eſt acclamatus.
Non tamen à Nerone Regnum accepit vt Hæres,
Quò illud furaretur vt Nero.
Pari facto cnm Nerone accepit, pari fato dimiſſurus.
Aere alieno obrutus
Sceptra accepit, ne periret.
Perijt, quia accepit.
Faces Ciuiles ſuis odijs accenderat,
Debuit ſuo ſanguine reſtinguere.
Qui in adoleſcentia otio ſenuerat, ſenecta non eguit.
Suorum ſcelerum vltor fuit.
Oculos ſibi prius effodit:
Parua iactura, cum ijs non vteretur.
Cæcus deinde cæcam mortem quæſiuit ferro,
Non tamen cæca errauit manus.
Diſce lector.

Malis ſi deſit Carnifex, ſibi non deſunt.

Otho

OTHO

Diti ſacrificans, litat, quod dirum erat.

SI tua Semideum Patri cadat Hoſtia, Cæſar,
Tabida fumoſis ignibus exta ſonant.
Si Diti cadat ante aras: iam Mulciber inſons
Integra ſincero viſcera dente vorat.
Infælix Cæſar! vel ſint tibi numina læua,
Vel dextra, ipſe Dijs Otho ſiniſter eris.

OTHO

Rapax eſt alieni.

CLaude flagellatas Mercator marmore gazas:
Othonis penetrat marmora clauſa manus.
Turbato concede mari tua lucra Britanne:
Extrahet immerſas Cæſaris aſtus opes.
Si pedibus, quantum manibus valet, Otho valeret,
Aërias curſu vinceret iſte grues.

OTHO

Priuſquam ſe occidat, oculum ſibi confodit.

SOmni Sororem Vulgus vt mortem vocat
Dormire credit Otho, quos cogit mori:
Quin ipſe cæde Ciuium laſſus graui,
Tandem repoſitis otium telis petit,
Iſtinc ſtrepentes iam recedant Aulici:
Dormire vult, cæpit feneſtras claudere.

OTHO

Se ipſum occidit.

MIlle Tyrannorum Cæſar tormenta mereris,
Et tamen eſt crimen. ſi tibi tela paras.
Te quicunque necet, pius eſt, tamen ipſe ſceleſtus
Es, ſi te ferias: eſt ſcelus eſſe pium.
Te damnat Cœlum, te conſcia Tartara damnant,
Es reus, at lictor non potes eſſe tui.
Quam malus es Cæſar? Quæ te pia Numina luſtrent
Crimine, ſi pietas te facit ipſa reum?

VITELII ELOGIVM.

AVLVS VITELLIVS

Se à Fauno originem trahere putauit:
Iure quidem,
Niſi ille ſemiferus fuiſſet, hic totus ferus.
Adoleſcentiam ne quæras, Capreis in otio perdidit.
Aetas virilis notior fuit, non melior.
Auri ſuccinum, aurum etiam ex Templis traxit.
Dijs auferens, quod Scortis daret.
Præſes ſceleſtorum præſidium ſcelerum.
Famam fœdauit filij ſanguine.
Imperium ex Othonis cinere collegit.
Quæſitum diu, mittendum citò.
Vitæ diſpendio paruum mercatus compendium:
Cæſaris nomen recuſauit
Cæſarianæ virtutis augurium fugiens.
Perpetuò Conſul, perpetuò inconſultus:
Fami, non famæ conſuluit,
Dijs ſacra gulæ ſacrabat.
Fucus Imperij frugem perdidit
Vt fucus in purpuræ Roſa citò perijt.
Statim priuatus Imperio, qui priuatus sẽper fuit, nõ Princeps.
Per Vrbem Raptus riſum infamis dedit moriens,
Qui ſanis lacrymas dedit viuens.
Morti ſacratus eſt Vitulus, vt Martem placaret.
Diſce lector.

Imperium etiam mali adeunt: boni tantum tenent.

Vi-

VITELLIVS

Mendaciſſimus eſt.

CVm gereret tumido te, Cæſar, viſcere Mater,
Quid gereret fertur conſuluiſſe Deas.
Iuno, Vir, inquit, erit: non Vir, ſed fœmina, Pallas.
Vtraque decepta eſt: ſemiuir ille fuit.
Haud reget, hæc, regnum; regnum reget, altera dixit.
Vtraq; decepta eſt: haud regit, haud regitur.
Prima, peribit aquis; Sicca, hæc, tellure peribit.
Vtraque decepta eſt: cæno humilis periјt.
Quem non decipiet duplici Vitellius ore.
Quando fatidicas decipit ille Deas?

VITELLII

Capiti Gallus in foro inſedit.

AVſoniæ dum iura dabat Vitellius Vrbi,
Imminuit capiti præſcia Solis Auis.
Inſidias caue diſpoſitas; iam tela parantur,
Miſſa tibi volucris nunciat, vt vigiles.

Vi-

VITELLIVS

Ad ſcalas Gemonianas occiditur.

RAptus ad infames Gemoni ſanguine ſcalas,
Improbe, Romani ſcena furoris, obis.
O quicunque tibi ſimilis ſe extollere Regno
Ambit, per ſimiles ſurgat in Aſtra gradus.

VITELLIVS

In Tyberim proijcitur.

PHæbeum Phaëton ſe credidit eſſe nepotem,
Aulus item ſobolem ſe putat eſſe Deûm.
Ille furens patrij petijt moderamina Currus,
Hic petijt Patriæ flectere frena ſuæ.
Ille animam Eridana, flammaſq; extenſit in vnda,
Sorte pari Aonio mergitur iſte vado.
Hoc variat ſortem: lachrymat Phaëtonta cadentem
Populus; at ridet, dum perit hic, Populus.

VESPASIANI ELOGIVM.

FLAVIVS VESPAS. CÆSAR

Tertius Diuus, Secundus Auguſtus, Primus Pius.
Afflictæ Vrbi tandem datus
Solus præceſſore melior.
Solus ad Imperium euaſit, non inuaſit.
Solus è vita diſceſſit, non fugit.
Romam Romæ reſtituit, ſanam fractæ,
Dignitatem Imperio dedit, cum accepit.
Patriæ verus Parens, quia verus Filius.
Templum Pacis excitans, templis pacem reddidit.
Ad ſpectacula Theatrum dedit,
Spectaculum ſe ipſo nobilius dare non poterat.
Dignus ſpectari, quem Cæci etiam ſpectarunt:
Dignus Imperator, quo iubente Claudi currebant.
Iniquis æquus iniuriarum morſus liniuit obliuione.
Hieroſolymæ vt fores clauderet, Iani fores aperuit.
Vt pacem pareret, nupſit Bellonæ.
Sceptri caduceo pacis ſomnum induxit, ſomnum indixit otij.
Sed hem ſerò datus, citò rapitur.
Ceſſit diuino fato qui exceſſit humana facta.
Stans Obijt,
Mortem terruit, cum animam efflauit.
Diſce lector.

Principem decet ſtantem mori.

Ve-

VESPASIANVS
Amphitheatrum condit.

QVis? quis Erithræis animat properantia ripis
Marmora? quo rupes, nudaq; ſaxa volant?
Oceano mirante Paros procul innatat omnis:
Currit in Auſonium terra Pelaſga Mare.
Heu quæ Romulea moles ſe ſe erigit Vrbe?
Proxima marmoreus ſidera pulſat apex.
Naufraga ſidereæ minitatur machina puppi,
Pallidus & pauidos Sol retrò vertit Equos.
Vel tua, vel ſuperum ſunt hæc miracula, Cæſar,
Orbis enim in primo clauditur Orbe nouus.

VESPASIANVS
Comicos introducit.

REddidit Auſoniis ſcurrilem Cæſar arenam,
Et repetis ſolitos, Hiſtrio ſalſe, iocos.
Prouocat alba chelys chordacem carmine ſaltum;

VESPASIANVS

Portentum videt.

AEra per vacuum cernis pendere bilancem
Ante Palatinas, Veſpaſiane, fores:
Altera crudelem penſabat libra Neronem;
Altera te mitem pendula concha librat.
Par onus vtrinque eſt; pendetis lancibus æquis;
Tam ferus es Cæſar, quam fuit ille pius.

VEPSASIANVS

Viſo Comete crinito iocatur.

QVi rubet infauſto fecialis crine Cometes,
Barbaricum Regem, cui coma longa, vocat.
Sic raſus loquitur fallens ſe ſe omine Cæſar,
At Vatem occidit flammea ſtella ſuum.
Flaua hæc Cæſaries Flaui eſt tibi noxia Cæſar.
Odit enim raſum Stella comata caput.

TITI ELOGIVM.

TITVS VESPAS. CÆSAR

Flauij Veſpaſiani imago
Patriæ ſe Patrem pro Patre dedit.
Ante Imperium ignauus, moleſtus, crudus,
In Imperio gnauus, modeſtus, clemens.
Relictos Patris mores in ſolio inuenit;
Vapor elatus ſtella fulſit.
Exuit animum, cum purpuram induit.
Lupus inuaſit regnum, euaſit Paſtor.
Prius aurum omne voluit, quod amauit,
Tum illud donauit, quod voluit.
Prius ferrò corpora, tum animos auro figere didicit.
Munis officijs in immunes officij,
Patris incepta perfecit Patri.
Hyeroſolimam victam victimam ſacrauit Famæ.
Suum ſcripſit nomen, cum Vrbem deleuit.
Tanto animo breue Imperium fuit,
Quod diu meritum, biennio liquit.
Breue Regnum cupiebat Roma, cum Regem illum accepit.

TITVS

Imperio accepto fit melior.

CRudus eras Cæſar priuata degener Aede:
Ductus ad Imperium mitis es, & melior.
At tuus in patrio germanus limine clemens
Omnibus, in Regni perfidus arce fuit.
Virga caducæas artes num Regia ſeruat?
Efferat en mites, mitigat vna feros.

TITVS

Templum Hieroſolymitanum inflammat.

HEu, heu, baccantem quæ frenant æquora flammam?
En alitur templo depereunte focus.
Frigida Romanæ ſerpunt per marmora tædæ:
Nulla homines flectunt vota, nec vlla Deum.
Flamma profana ſacrum conatur perdere Fanum,
Maxima mox paruum templa cadauer erunt.
Prodigus Iſacidum Cæſar cupit eſſe Sacerdos;
Non tantum Vitulos, integra templa litat.

TITVS

Bis venenum bibit, primò impunè, ſecundò obijt.

HOſtili medicata manu cum cæcuba ſorbſit
Titus, inoffenſo viſcere monſtra tulit.
Intrepido attonitus ſub pectore torpuit Anguis.
Immemor ipſa ſui mors alimenta dedit.
Fraterna medicata manu cum cæcuba ſorbſit,
Irruit in tumidum vipera fuſa iecur.
Per caua ſerpit hyems venarum clauſtra, repertis
Mors ſubit auxilijs, victaq; vita fugit.
Diſce nouum virus: cum non vis vlla veneno eſt,
Iratam Fratris (Theßala) quære manum.

TITVS

Statim ab Imperio accepto obijt.

AVrea regalis tetigit cum pondera ſceptri
Titus, mortifera falce reciſus obit.
Vitam Vitta fugat: iam cedro laurea cedit:

DOMITIANI ELOGIVM.

FLAVIVS DOMITIANVS.

Sub malo punico natus ad malum publicum
Ex Flauio Veſpaſiano.
Quam malos ramos bonæ radices agunt!
Felix genitor erat, ſi tam fœcundus non fuiſſet.
Hic antea fortis in Regno marcuit.
Purpuram Neſſi ſanguine tinctam induit.
Capitolium intrauit ſemel non ductus, ſed pulſus.
In Theatro bellator, ſpectator in Campo.
Fratrem ſuſtulit, vt ſe extolleret.
Genuit rurſum Roma, inducias experta, non pacem.
Sub Principe legibus vincto reſpirauit ſoluta,
Sub ſoluto, vincta fuit ſerua.
A Fratre vno vitam, mortem ab alio accepit imperium,
A Patre medicinam, & vulnus.
Scena interdixit Hiſtriones, ſolus Hiſtrio daturus ſcenam.
Hoſtibus Muſca, Muſcis Hoſtis fuit.
Gladium præuidit, culpas videns ſuas.
Non tamen vitauit.
Diſce lector.

Præuiſa mors malos terret, non corrigit.

DOMITIANVS

Muſcas venatur.

TErribili armatus ferula volitantia Cæſar
Agmina Muſcarum prouocat, vrget, agit.
Pugnat nigra Phalanx, telum gerit ore, tubamque,
Ipſa ſibi telum, dux, eques, & lituus.
Cæſareæ ſed enim ſuccumbit copia dextræ,
Paruaq; non paruum corpora vulnus habent.
Apula natiuis ſpoliantur compita monſtris,
Muſcarumq; genus perdidit vna manus.
Quin domitis de more feris iam Cæſar ouaſſet,
Sed quæ axem traheret, muſca nec vna fuit.

DOMITIANVS

Vites recidi iubet.

SOla Ceres profugo luget viduata marito,
Negligit arentes pectere flaua comas.

DOMITIANI

Aute obitum Cornix loquuta eſt.

Horrida Tarpeio crocitans in marmore Cornix
Edidit humanos prodigioſa ſonos.
Prodigijs turbata nouis tota horruit Aula,
Præſagam metuit Domitianus Auem.
Quid metuis, fera cum loquitur? miracula Cæſar
Tam conſueta times? non tu etiam loqueris?

DOMITIANI

EPITHAPHIVM.

Excisa truncis germina immerſit ferox
Hydra Superbior, Virorum Carnifex.
Cæſar ſuit, cædens, dein cæſus perit:
Horret calentem ſtrage marmor: poſtquam eum
Mors hic momordit, reddita eſt crudelior.